

**DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortingets President
Karl Johansgate 22
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/5835-

Dato
19. desember 2025

Spørsmål nr. 782 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 15. desember vedlagt spørsmål nr. 782 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad.

Spørsmål

Ansatte i transportsektoren har krav på et trygt arbeidsmiljø. Amerikanske myndigheter rapporterer om en stor økning i forstyrrende oppførsel og vold fra passasjerer i luftfarten og vi opplever utagerende oppførsel fra passasjerer i transportsektoren, også i Norge. Kan jeg be statsråden legge frem tall på utviklingen og antallet av slike hendelser i norsk transportsektor, på flyplasser, i fly, på tog, buss, bane, ferger, hurtigbåter osv.?

Svar

Innledningsvis vil jeg understreke at jeg ser svært alvorlig på forstyrrende oppførsel, trusler og vold i samferdselssektoren. Slike hendelser utgjør et arbeidsmiljøproblem, og kan i enkelte situasjoner også få direkte konsekvenser for sikkerheten og tryggheten for ansatte, for øvrige reisende og for transportavviklingen som helhet.

Luftfarten

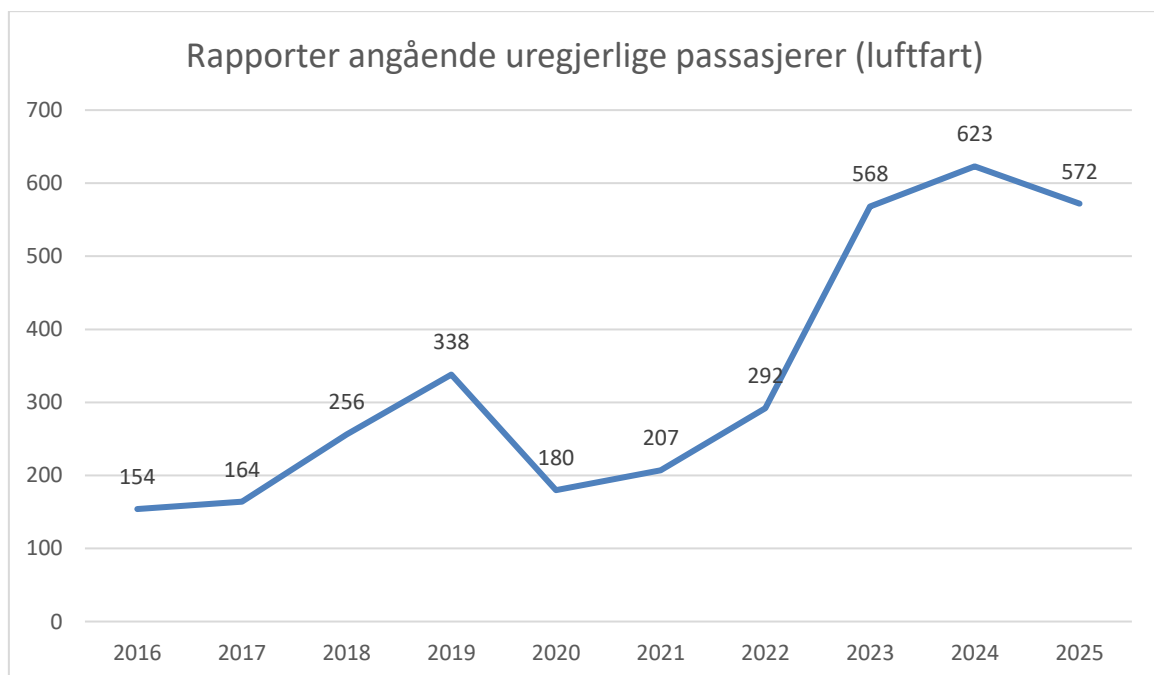
Forstyrrende og utagerende oppførsel eller vold (uregjerlige passasjerer) har de seneste årene vært et økende problem innenfor luftfarten. Slike hendelser er rapporteringspliktig i henhold til regelverk som pålegger aktører i luftfarten å rapportere ulykker og hendelser for å forbedre flysikkerheten.

På bakgrunn av en bekymringsfull økning i hendelser med uregjerlige passasjerer fra 2016 (med unntak av pandemi-årene), etablerte Luftfartstilsynet høsten 2022 en tverrfaglig

trepartsgruppe bestående av flyselskapene, flyplasser, bakketjeneste-selskaper, fagforeninger, NHO Luftfart og politiet. Luftfartstilsynet leder arbeidet. Målet har vært å redusere antall alvorlige hendelser, styrke rapporteringen og bidra til tryggere arbeidsforhold for både kabin- og bakkepersonell.

Luftfartstilsynet opplyser at arbeidet har gitt konkrete resultater, blant annet gjennom økt rapportering fra flere aktører, tettere samarbeid mellom involverte parter, bedre opplæring av personell og bedre sikkerhetstiltak for personell. Videre har arbeidet resultert i kampanjen *#flymodus* som retter seg mot passasjer, for å bygge økt bevissthet angående hvordan man opptrer og oppfører seg på fly.

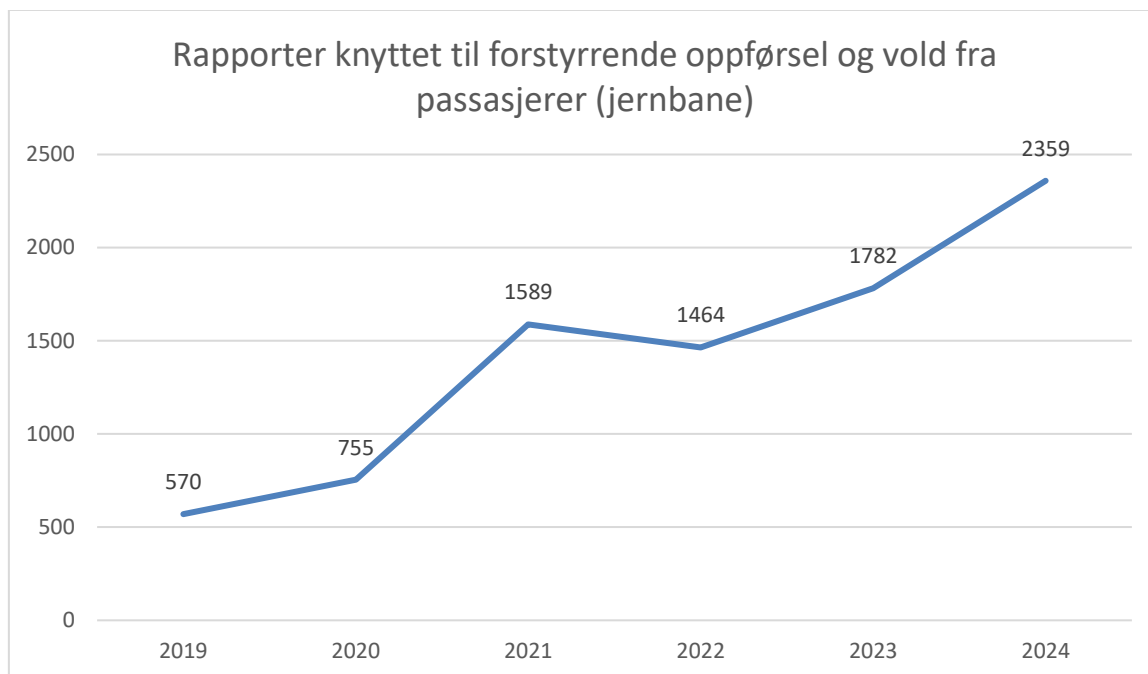
De siste tre årene har det vært om lag 600 hendelser årlig knyttet til uregjerlige passasjerer rapportert til Luftfartstilsynet. Den store økningen fra 2022 til 2023 skyldes ifølge Luftfartstilsynet i stor grad at økt bevissthet rundt temaet har gjort at flere hendelser blir rapportert inn, og at bakketjenester først begynte å rapportere hendelser etter at det overnevnte arbeidet ble igangsatt. Rapportene fra bakketjenester inneholder mange tilfeller der passasjer ble stoppet før ombordstigning.

Jernbane

Persontogoperatørene i jernbanesektoren har gode rutiner for å kartlegge omfanget av uønskede hendelser i tog. Ombordpersonalet registrerer hendelsen, og angir type hendelse i et digitalt verktøy. Operatørene bruker denne informasjonen i sine interne prosesser for opplæring, ved utarbeidelse av bemanningsplaner og ved vurdering av behov for vektere om bord. Alvorlige hendelser følges opp særskilt.

Jernbanedirektoratet opplyser at ansatte hos persontogoperatørene Vy, Go-Ahead Norge og SJ Norge melder inn uønskede hendelser knyttet til forstyrrende oppførsel og vold fra togpasasjerer. Dette inkluderer forhold som misbruk av alkohol, betalingsnekt, ikke fulgt ombordpersonalets anmodning, seksuell trakassering, verbal utskjelling og vold.

I jernbanesektoren har omfanget av uønskede hendelser vist en økende trend de seneste årene. I 2019, før pandemien, ble det meldt inn 570 slike hendelser, mens tallet i 2022, det første normalåret etter pandemien, var 1464. Foreløpige tall for 2025 indikerer et omfang på nivå med 2024.

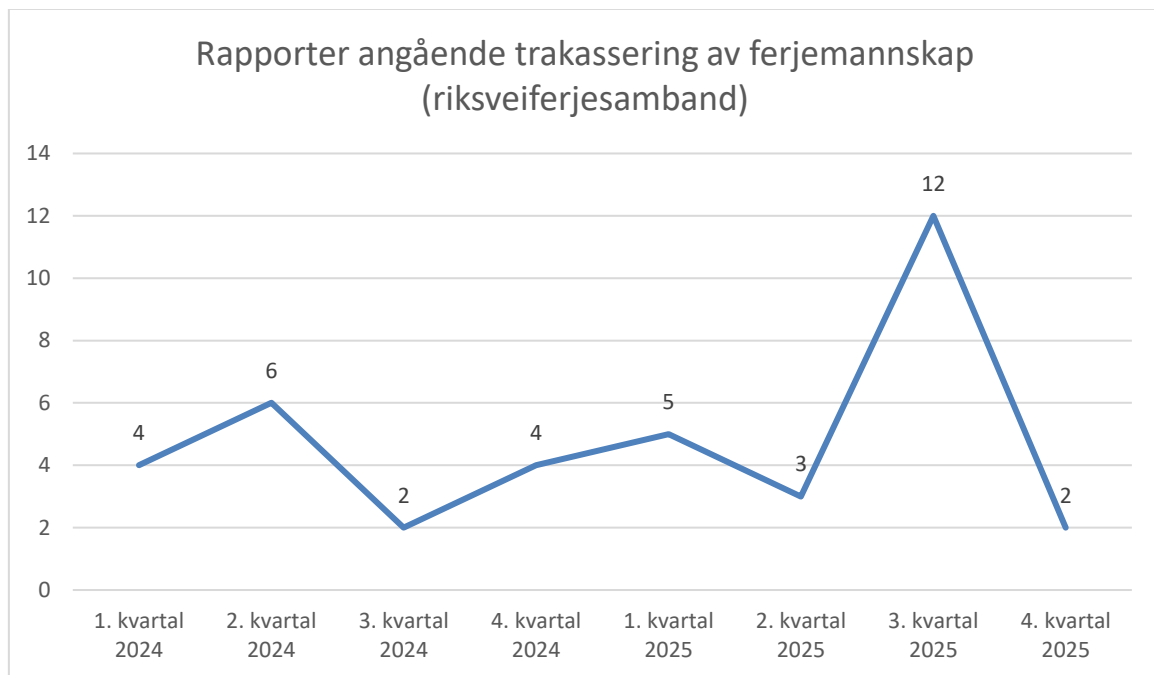
Ferje

Statens vegvesen er oppdragsgiver og løyvemyndighet for 16 riksveiferjesamband, og ferjesambandene driftes av ferjeoperatører gjennom driftskontrakter med etaten.

Statens vegvesen har en dialog med ferjeoperatørene om konkrete tiltak, og har sett på ulike virkemidler som kan bidra til å forebygge trakassering av ferjemannskap. De siste to siste årene har Statens vegvesen gjennomført en holdningskampanje med mål om å forebygge de nevnte handlingene. Statens vegvesen opplyser at etatens intensjon med kampanjen er å fremme bevisstheten rundt egen trafikantatferd når man reiser med ferje. Etaten ønsker å tydeliggjøre arbeidet som ferjemannskapet utfører, og hvem de utfører dette for. Holdningskampanjen kalles «ferjevettreglene» og er godt synlige på alle riksveiferjesamband, men også på en rekke fylkesveiferjesamband, da de er utarbeidet i samråd med ferjeoperatørene.

Fra og med 2024 er trakassering av ferjemannskap etablert som egen hendelseskategori i de månedlige HMS-rapportene som Statens vegvesen mottar fra riksveiferjeoperatørene.

Rapportene viser at trakassering er blant de mest fremtredende årsakene til rapporterte HMS-hendelser.

Statens vegvesen mottar slike rapporter kun for riksveiferjesambandene. Statens vegvesen opplyser at etaten har kjennskap til at trakassering av ferjemannskap også forekommer på fylkesveiferjesamband, og at det for ferjedriften totalt sett har forekommet slike hendelser over en lang tidsperiode. Det er grunn til å tro at det er store mørketall, men at økt fokus på temaet etter hvert vil medføre bedre innrapportering av hendelser.

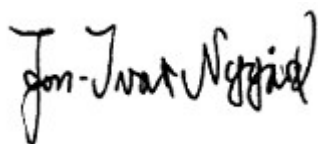
Statens vegvesen opplyser meg videre om at etaten, basert på vedtatt HMS-plan for 2024 og 2025, har lagt til rette for møter og andre arenaer der vesentlige og gjentakende HMS-hendelser tas opp med ferjeoperatørene. Formålet med disse møtene har vært å sikre læring av hendelsene og å bidra til systematisk oppfølging. Videre opplyser Statens vegvesen at etaten har deltatt på vernerunder hos samtlige ferjeoperatører på riksvei. Gjennom disse arenaene har Statens vegvesen bidratt til å definere felles håndteringsrutiner ved trakassering, med vekt på læring, involvering av ledelsen og ivaretagelse av ansatte som utsettes for trakassering og utskjelling. Operatørene er i denne sammenheng oppfordret til å politianmelde slike hendelser.

Kollektivtransporten

Ansvar for kollektivtransport som buss, bane og hurtigbåt ligger primært til fylkeskommunene. Ferjene som går på fylkesveinettet regnes også som en del av kollektivtransporten som fylkeskommunene har ansvaret for. Samferdselsdepartementet har per i dag ikke en samlet oversikt over omfanget av forstyrrende oppførsel og vold innen disse transportformene. Gitt den korte fristen for besvarelsen har det ikke vært mulig å innhente tall på utviklingen og antallet av slike hendelser fra fylkeskommunene eller transportselskapene.

Avslutningsvis vil jeg understreke at forstyrrende oppførsel og vold i transportsektoren er uakseptabelt, både av hensyn til de ansatte som utfører viktige samfunnsoppgaver, og til reisende som har krav på trygg og sikker transport. Tallene og erfaringene som er redegjort for i svaret her, viser at dette er en utfordring som må tas på alvor på tvers av transportformene. Jeg vil følge utviklingen tett og påse at myndighetene i samferdselssektoren fortsetter arbeidet for forebygging, rapportering og oppfølging av denne typen hendelser.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, reading "Jon-Ivar Nygård". The signature is written in a cursive, flowing style.

Jon-Ivar Nygård